

บทที่ 6
สรุปผลการวิจัย

การสำรวจมดในป่าบริเวณอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 – เดือนกรกฎาคม 2543 พบมดทั้งหมด 8 วงศ์ย่อย 49 สกุล 166 ชนิด คือ

1. วงศ์ย่อย Aenictinae มี 1 สกุล 4 ชนิด คือ *Aenictus binghami*, *A. ceylonicus*, *A. dentatus* และ *Aenictus* sp.1
2. วงศ์ย่อย Cerapachyinae มี 1 สกุล 5 ชนิด คือ *Cerapachys* sp.1, *Cerapachys* sp.2, *Cerapachys* sp.3, *Cerapachys* sp.4 และ *Cerapachys* sp.5
3. วงศ์ย่อย Dolichoderinae มี 4 สกุล 11 ชนิด คือ *Doichoderus thoracicus*, *D. tuberiferi*, *Dolichoderus* sp.1, *Dolichoderus* sp.2, *Tapinoma melanocephalum*, *Technomyrmex butelli*, *T. kraepellini*, *Technomyrmex* sp.1, *Technomyrmex* sp.2, *Philidris* sp.1 และ *Philidris* sp.2
4. วงศ์ย่อย Dorylinae มี 1 สกุล 2 ชนิด คือ *Dorylus* sp.1 และ *Dorylus* sp.2
5. วงศ์ย่อย Formicinae มี 10 สกุล 33 ชนิด คือ *Anoplolepis gracilipes*, *Anoplolepis* sp.1, *Camponotus (Camponotus)* sp.1, *C. (Colobopsis) leonadi*, *Camponotus (Colobopsis)* sp.1, *C. (Myrmosericus) rufloglaucus*, *C. (Myrmosericus)* sp.1, *Camponotus (Tanaemyrmex)* sp.1, *C. (Tanaemyrmex)* sp.2, *Lepisiota* sp., *Myrmoteras* sp.1, *Myrmoteras* sp.2, *Oecophylla smaragdina*, *Paratrechina longicornis*, *Paratrechina* sp.1, *Paratrechina* sp.2, *Paratrechina* sp.3, *Paratrechina* sp.4, *Paratrechina* sp.5, *Plagiolepis* sp.1, *Plagiolepis* sp.2, *Polyrhachis (Campomyrma) halidayi*, *P. (Cyrtomyrma)* sp.1, *P. (Myrma) illaudata*, *P. (Myrma) proxima*, *P. (Myrma) armata*, *P. (Myrma) bicolor*, *P. (Myrma) tibialis*, *Polyrhachis* sp.2, *Prenolepis* sp.1, *Prenolepis* sp.2, *Pseudolasius* sp.1 และ *Pseudolasius* sp.2
6. วงศ์ย่อย Myrmicinae มี 17 สกุล 59 ชนิด คือ *Aphaenogaster* sp.1, *Aphaenogaster* sp.2, *Aphaenogaster* sp.3, *Aphaenogaster* sp.4, *Aphaenogaster* sp.5, *Aphaenogaster* sp.6, *Cataulacus granulatus*, *Crematogaster (Crematogaster)* sp.1, *C. (Crytomyrma)* sp.1, *C. (Decacrema)* sp.1, *C. (Orthocrema)* sp.1, *C. (Orthocrema)* sp.2, *C. (Paracrema)* sp.1, *C. (Physocrema) inflata*, *Crematogaster* sp.1, *Leptothorax* sp.1, *Meranoplus laeiventris*, *Monomorium floricola*, *M. pharaonis*, *Monomorium* sp.1, *Myrmecina* sp., *Myrmica ritae*, *Myrmicaria* sp., *Oligomyrmex* sp., *Pheidole allani*, *P. capellini*, *P. gatesii*, *P. plagiaria* group sp.5, *P. plagiaria* group sp.6, *P. tandjongensis*, *P. tjobodana*,

P. smythiesii, *Pheidole* sp.1, *Pheidole* sp.2, *Pheidole* sp.3, *Pheidole* sp.4, *Pheidole* sp.7, *Pheidole* sp.8, *Pheidole* sp.9, *Pheidole* sp.10, *Pheidole* sp.11, *Pheidole* sp.12, *Pheidole* sp.13, *Pheidole* sp.14, *Pheidole* sp.15, *Pheidole* sp.16, *Pheidologeton affinis*, *P. diversus*, *Recurvidris* sp., *Smithistruma* sp., *Strumigenys* sp., *Tetramorium kheperra*, *T. pacificum*, *Tetramorium* sp.1, *Tetramorium* sp.1, *Tetramorium* sp.2, *Tetramorium* sp.3, *Tetramorium* sp.4, *Vollenhovia* sp.1 และ *Vollenhovia* sp.2

7. วงศ์ย่อย **Ponerinae** มี 14 สกุล 47 ชนิด คือ *Amblyopone* sp.1, *Amblyopone* sp.2, *Amblyopone* sp.3, *Amblyopone* sp.4, *Anochetus graeffei*, *Anochetus* sp.1, *Diacamma* sp.1, *Diacamma* sp.2, *Discothyrea* sp.1, *Gnamptogenys bicolor*, *Gnamptogenys* sp.1, *Gnamptogenys* sp.2, *Hypoponera* sp.1, *Hypoponera* sp.2, *Hypoponera* sp.3, *Ponera* sp.1, *Ponera* sp.2, *Ponera* sp.3, *Ponera* sp.4, *Leptogenys birmana*, *L. kitteli*, *L. kraepellini*, *Leptogenys* sp.1, *Leptogenys* sp.2, *Leptogenys* sp.3, *Leptogenys* sp.4, *Leptogenys* sp.5, *Leptogenys* sp.6, *Mystrum* sp., *Odontomachus monticola*, *O. rixosus*, *Odontoponera denticulata*, *Pachycondyla (Bothroponera)* sp.1, *P. (Brachyponera) chinensis*, *P. (Brachyponera) luteipes*, *P. (Brachyponera) nigrata*, *Pachycondyla* sp.1, *Pachycondyla* sp.2, *Pachycondyla* sp.3, *Pachycondyla* sp.4, *Pachycondyla* sp.5, *Pachycondyla* sp.6, *Pachycondyla* sp.7, *Platythyrea 'parallela'*, *Platythyrea* sp.1 และ *Myopias* sp.

8. วงศ์ย่อย **Pseudomyrmecinae** มี 1 สกุล 6 ชนิด คือ *Tetraponera allaborans*, *T. attenuata*, *T. ruflonigra*, *Tetraponera* sp.1, *Tetraponera* sp.2 และ *Tetraponera* sp.3

จากมดทั้งหมด 49 สกุล มี 3 สกุล ที่สามารถพบได้ในทุกระดับความสูงที่ทำการสำรวจ คือ *Leptogenys*, *Pachycondyla* และ *Pheidole* ในขณะที่บาง genera พบในพื้นที่ศึกษาเพียง 1 แห่งจากทั้งหมด 5 แห่ง ซึ่งได้แก่ *Tapinoma melanocephalum*, *Lepisiota* sp., *Prenolepis* spp., *Pseudolasius* spp., *Cataulacus granulatus*, *Leptothorax* sp., *Meranoplus lacviventrus*, *Recurvidris* sp., *Vollenhovia* spp., *Anochetus* spp., *Mystrum* sp. และ *Myopias* sp.

ความหลากหลายของมดในพื้นที่ศึกษาทั้ง 5 จุด มีความแตกต่างกัน โดยบริเวณจุดเก็บตัวอย่างที่ 2 (990 เมตร) และจุดเก็บตัวอย่างที่ 3 (1,690 เมตร) พบมดทั้งหมด 35 สกุล ใน 8 วงศ์ย่อย เท่ากัน ส่วนจุดเก็บตัวอย่างที่ 1 (530 เมตร) จุดเก็บตัวอย่างที่ 4 (2,145 เมตร) และจุดเก็บตัวอย่างที่ 5 (2,460 เมตร) พบมด 33, 19 และ 8 สกุล ตามลำดับ โดยพื้นที่ศึกษาที่พบมดมากชนิดที่สุดถึง 110 ชนิด คือ จุดเก็บตัวอย่างที่ 2 รองลงไปเป็นจุดเก็บตัวอย่างที่ 1, 3, 4 และ 5 พบมด 94, 68, 31 และ 8 ชนิด ตามลำดับ

จากการเก็บตัวอย่างด้วยวิธี Winkler litter sifting พบว่า ความหนาแน่นของมดต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร บริเวณจุดเก็บตัวอย่างที่ 1 มีค่าความหนาแน่นของมดสูงที่สุด คือ 67 ตัว/ตารางเมตร รองลงไปที่จุดเก็บตัวอย่างที่ 2, 3, 4 และ 5 โดยมีความหนาแน่นของมด 60, 55, 28 และ 4 ตัว/ตารางเมตร ตามลำดับ และพบว่า ชนิดของมดที่สำรวจพบในจุดเก็บตัวอย่างที่ 1 และ 2 มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยมีค่า Sorensen's index เท่ากับ 0.57 ส่วนความคล้ายคลึงกันของชนิดมดที่อาศัยอยู่ในจุดเก็บตัวอย่างที่ 2 และ 5 นั้น มีความคล้ายคลึงกันน้อยที่สุด คือ มีค่า Sorensen's index เพียง 0.08 เท่านั้น

นอกจากนั้น จำนวนชนิดของมดที่ได้จากวิธีการเก็บตัวอย่างมดแต่ละวิธีมีความแตกต่างกัน โดยวิธี Winkler litter sifting (soil sample) ได้จำนวนชนิดมดมากที่สุดถึง 118 ชนิด (ตาราง 4) รองลงไปที่ pitfall traps, hand picking, sweep net และ beating พบตัวอย่างมด 85, 60, 35 และ 9 ชนิด ตามลำดับ

ส่วนมดที่พบได้ตลอดทั้งปีที่ทำการศึกษา คือ *Myrmica rita* รองลงไปที่ *Dolichoderus thoracicus*, *Technomyrmex kraepellini*, *Pholidris* sp.1, *Camponotus* (*Tanaemyrmex*) sp.1, *Polyrhachis* (*Campomyrma*) *halidayi*, *Myrmecina* sp., *Pheidologeton affinis*, *Pheidologeton diversus* และ *Odontoponera denticulata* ซึ่งพบถึง 11 เดือน จากระยะเวลาทำการสำรวจทั้งหมด 12 เดือน